

ZOMER 2025: VEEL DIALECT, WEINIG BIER EN VEEL OPTREDENS

We sloten de eerste jaarhelft van 2025 af met in juni vier Hoegaardiërs die bij de werkplaats Immaterieel Erfgoed, vier sessies rond ‘borgen’ hadden gevolgd, en na de laatste sessie hun diploma kregen. De vertegenwoordigers van de ‘palmprocessie’ waren iets sneller in hun werking want al op 5 augustus stond hun ingezonden tekst al in de grote verzameling van de website van Immaterieel Erfgoed. Door de vakantie was de werkgroep dialect iets trager en zou die tekst pas op 3 september 2025 geregistreerd zijn.

Toch werd het, vooral in augustus een drukke maand. Naast de Palmprocessie, het dialect & het Hoegaards volkslied, is uiteraard het Hoegaards bier de derde speerpunt van Hoegaarden. En laat er nu net rond 10 augustus een groot probleem ontstaan zijn rond het Hoegaards bier: er was geen bier van het vat te verkrijgen in de Hoegaardse cafés. ABInBev was weer met één of ander experiment in Jupille bezig, en dat werd aangeklaagd in de plaatselijke Gazet van Hoegaarden. Alle andere media vlogen erop, en zowel VRT, VTM als ROB, de regionale televisie kwamen opnames maken in het café Op de Brug in Hoegaarden.

HOEGAARDS BIER VERDEDIGEN IN HET DIALECT

Er werd toen voor de reportages gevraagd aan wie aanwezig was in de cafés om het Hoegaards bier te verdedigen in het dialect, hetgeen we ook gedaan hebben. [Kijk hier naar de reportage van het VTM-nieuws.](#)

PLÈKMUZIEK

De hele hetze rond het Hoegaards bier vond plaats net na de eerste avond van Plèkmuziek een plaatselijk muziekfestival dat loopt op de vier donderdagavonden van augustus en wordt georganiseerd door Café Den Venetiaen. De Totale Waanzin, de groep die in het Hoegaards dialect zingt, gaf succesvol de aftrap van dit evenement. De Totale Waanzin pakte uit met een aantal klassiekers: ‘Sjotte in de waaj’, ‘de maskes van Oowgere’, ‘Paradèès’, ‘’t roewej striksjke’, en natuurlijk werd afgesloten met het ondertussen als lokaal immaterieel erfgoed erkende Hoegaards volkslied ‘Land van beej èn bieje’. [Bekijk ‘de Maskes van Oowgere’ of ‘’t Paradèès’.](#)

Op de foto de Totale Waanzin op de kiosk.

DIALECTCOLUMNS

Veel tijd om te rusten zou er voor de Totale Waanzin niet zijn, want op 24 augustus zou hun nieuwe CD voorgesteld worden. Maar eerst pakte de Gazet van Hoegaarden, Outgaarden en Meldert / Regio Tienen nog uit met een nieuw initiatief: een wekelijkse dialectcolumn.

Hieronder één van die columns. We geven ook de links van de andere dialectbijdragen uit augustus

WA TER DÀJS WÈÈK IN OOWGERE GEBAJD ÉS: NOG ALTÈÈD PROBLAJME MÉ DEN OOWGED

OOWGERE – Flà wèèk was ter trug Oowged mé Plèkmezeujk in Den VénéSJaen , wél dèténg vowate. Ma dèè wééjere den öövend zèlef oep. Èn dan begost ter en stowàkéng bè InBev. Gelekkig was ter in d'ander oowgedse kafàjs nog wél oowged èn och nog in Mèllet. Now et wìekènd was de stowàkéng gedowen. Ze zaaë trug oowged oep vowate trèkken in Oowgere. Afwàchte. Tàjge Plèkmezeujk oep 21 ogustus was ter trug oowged van 't vat, ma ver oow lèngk?

In et begin van de wèèk kwamp Toets nog oep den televeuje. Ze leujte minse geblinddoekt beuj àt flèskes preujve, ma dèè koste den oowged ni èrkinne. Ma jaa, den oowged àt e flèske trékt oep ni vajl.

Et kâwmende wìekènd és ter vajl te deng. Tessen Aatem èn Mèllet gowen ze scheujte oep nowegemàkte daave, in de Klup gowen ze fààve èn in 't Paanàas drumme. Zondag és ter nog vanalles te deng. De Totowale Waanzin stèlt ne neujve séédéé (CD) vaj, in 't Paanàas. Dèè zéngen in et Oowgeds. En als ge van alles wilt zéng of kOEpe koent ge no de bes in de tèt gowen. Ge koent dowe och vlowàj ééjete èn en zjat kafàj dréngke. Ge koent och nog e danske gon plassàjre oep et terras van de Brug. – HCH

- <https://degazetvanhoegaarden.be/in-de-kijker/wa-ter-de-leste-week-in-oowgere-gebajd-es-1/>
- <https://degazetvanhoegaarden.be/in-de-kijker/wa-ter-dajs-week-in-oowgere-gebajd-es-giejenen-oowged-van-t-vat/>
- <https://degazetvanhoegaarden.be/in-de-kijker/wa-ter-dajs-week-in-oowgere-gebajd-es-nog-alteed-problajme-me-den-oowged/>
- <https://degazetvanhoegaarden.be/in-de-kijker/vanalles-in-oowgere-en-in-et-oowgeds-leste-week-van-de-vekanse/>

CD VAN DE TOTALE WAANZIN

Op 24 augustus was het weer een hoogdag voor het Hoegaards dialect, toen de Totale Waanzin in 't Paenhuys, in open lucht en weer voor heel wat toeschouwers zijn nieuwste CD 'Hallo owes ést?' voorstelde. Het werd een gezellige namiddag, met heel veel leuke muziek, maar soms ook emotioneel. En uiteraard was er ook een terugblik op wat er de voorbije weken met het Hoegaards bier aan de hand was. Tekstschrijver Luc Vandeplass paste er zelfs de tekst voor aan in het liedje 'Géfd aazen oowged trug', waarin duidelijk gemaakt wordt aan ABInBev dat men in Hoegaarden niet opgezet is met hun spelletjes. Het was in 't Paenhuys gezellig in open lucht. De mensen zongen en lachten mee. Het werd heel emotioneel toen tekstschrijver Luc Vandeplass 'Ich wiejet ni' zong, een liedje dat hij maakte in Gasthuisberg tijdens een chemokuur. Maar het werd vooral prettig met een nieuwe CD met 17 nummers op

en bovendien nog van uitstekende kwaliteit. [Bekijk het hier](#) of [beluister hier de titelsong van de CD](#). Er was veel volk voor de CD voorstelling.

DIALECTLESSEN OOWGEDS

Zo liep de zomerperiode naar zijn einde toe, maar werd wel nog reclame gemaakt voor de lessen in het Hoegaards dialect die in september van start zouden gaan. Hierbij een link <https://degazetvanhoegaarden.be/in-de-kijker/de-dialectlessen-oowgeds-starten-op-16-september-nog-vijftal-plaatsen-vrij/>, de tekst uit het Nieuwsblad, en de inschrijvingsflyer. De dialectlessen worden georganiseerd in de Klup, het andere Hoegaardse jeugdhuis. Zo blijven 't Paenhuys en de Klup nauw betrokken bij heel het dialectgebeuren.

Leuven Hageland

Christian brengt inwoners kneepjes “Oowgeds” dialect bij

Jeugdhuis de Klup pakt vanaf 16 september in de Pop-Up Klup naast het voetbalterrein uit met dialectlessen Hoegaards. Lesgever is Christian Hennuy, gepensioneerd leraar Frans en uitgever van verschillende boeken in het Hoegaards dialect.

VANESSA DEKEYZER
HOEGAARDEN
 De lessen komen er in de flow van het traject dat ondernomen werd door de gemeente Hoegaarden, onder impuls van gemeenteraadslid Glenn Coenen om alles wat er in Hoegaarden gebeurt roond dialect, heides, opvriendens, het volkscultuur en publicaties te laten erkennen als Vlaams immaterieel erfgoed. Het voorstel voor de erkenning ligt op 10 juni ter goedkeuring op de gemeenteraad.

Gratis lessen
 “Gedurende 15 lessen wordt de deelnemer meegenomen in de wereld van het Hoegaards dialect”, zegt Christian Hennuy. “Daarna kan je je in het dialect oefenen via de digitale lessenreeks ‘Oowgeds in Billets’”. De cursus is ideaal voor nieuwkomers in Hoegaarden die een mondje Hoegaards mee willen praten of jongeren die ook af en toe een zin in het Hoegaards willen droppen. En uiteraard zijn geïnteresseerden in het dialect steeds welkom. Het gaat evenwel

De gepensioneerde leerkracht Christian Hennuy zal de lessen geven. « »

“Hoegaards ‘Oowgeds’ is qua klanken gemakkelijker dan het Tiens, hoewel beide dialecten sterk op elkaar lijken”
CHRISTIAN HENNUY
 DIALECTOACH

vooral om het leren spreken van het Hoegaards en het kunnen lezen van de gebruikte schriftwijze. Het wordt maar spontaan ingegaan op de herkomst van de woorden of de verschillen met het Tiens.”

Om aan de lessen deel te nemen, moet je in het bezit zijn van de Praktische grammatica van het Hoegaards dialect. Deze kost 25 euro en is verkrijgbaar bij lesgever Christian. De Hoegaardse woordenlijst Lescom van het Hoegaards dialect is niet verplicht. “Het werk is in boekvorm uitgegeven, maar een pdf-versie kan voor 30 euro altijd nog besteld worden bij mij”, aldus Christian. “De lessen zelf zijn gratis.”

Maar is het moeilijk om het Hoegaards dialect te leren? “Hoegaards ‘Oowgeds’ is qua klanken gemakkelijker dan het Tiens, hoewel beide dialecten sterk op elkaar lijken”, zegt Christian. “Ik heb met het gewone azertyksysteem een schriftwijze ontwikkeld, waarbij elke Vlaming die correct Nederlands kan lezen en schrijven ook het Hoegaards kan lezen en uitspreken. Wie moeite heeft, kan de woorden best opsplitsen in lettergrepen, dan gaat het makkelijker. Enkele typische Hoegaardse woorden zijn roewesken ofwel spruiten, pefjûdaler ofwel meikover, en pinnarweeg ofwel mier.”

Beperkt aantal plaatsen
 Het aantal deelnemers is beperkt tot 25, dus wie erbij wil zijn, kan zich best snel inschrijven via de Facebookpagina van het Jeugdhuis. De lessen zullen gegeven worden telkens op dinsdagavond in de Klup, van 20 uur tot 21.30 uur.

DIALECTLESSEN ‘OOWGEDS’

JEUGDHUIS de klup HOEGAARDEN

15 LESSEN

DINSDAG 20U00 TOT 21U30

MAX 25 DEELNEMERS

JEUGDHUIS DE KLUP

CHRISTIAN HENNUY

€25 VOOR HOEGAARDSE GRAMMATICA

INSCHRIJVEN VIA WWW.DEKLUP.BE/PLANNING

2025: 16/09 - 23/09 - 30/09 - 07/10 - 21/10 - 18/11 - 25/11 - 02/12 - 16/12

2026: 06/01 - 20/01 - 27/01 - 03/02 - 17/02 - 24/02

FILMOPNAMES ARMISTIS

Uiteraard liepen er ook de hele vakantie lang de filmopnames voor het volgende Armistis Konsaâr van de Totale Waanzin en het Armistis theatergezelschap. Allemaal filmpjes in het dialect. Foto hieronder: filmopname van ‘Oewe woent gèè?’.

